

Záchranný archeologický výzkum při rekonstrukci parku NKP Špilberk

Obr. 1 – pohled na Špilberk.

Při hloubení výkopů pro závlahový vodovod a veřejné osvětlení při rekonstrukci parku NKP Špilberk – III. etapa se v poslední čtvrtině roku 2002 uskutečnil záchranný archeologický výzkum.

Geomorfologicky se lokalita nachází na jižním, východním a severovýchodním svahu Špilberka. Podloží je tvořeno sprašovou návějí, která nasedá na skalní podklad. Nadmořská výška daného prostoru se pohybuje v rozmezí 235 až 265 m n. m.

Historický exkurz

V polovině 19. století se zrodila myšlenka osázet doposud holý hradní kopec vegetací a založit tak velký městský veřejný park. Návrh na zřízení sadů pod Špilberkem přednesl nově zvolený starosta Christian d'Elvert 16. června 1861 a o měsíc později již předložil návrh projektu od Antonína Šebánka, hlavního zahradníka Lužánek. V září téhož roku bylo započato se zemními pracemi a osazováním svahů, zároveň započala i výstavba promenádních cest. Při úpravách špilberského kopce bylo přemístěno 3 792 kubických sáhů zeminy, zbouráno 264 kubických sáhů zdiva. Celkem bylo zplanýrováno 1 360 čtverečných sáhů a upraveno 1 992 čtverečných sáhů cest.

Archeologický výzkum

Při zemních pracích byly sledovány a následně dokumentovány vybrané části výkopů sítí (obr. 2). Všechny výkopy zasáhly, respektive protnuly sprašové podloží. Výkopy nenarušily žádnou situaci, kterou by bylo možno přiřadit středověku nebo novověku. Pouze místně byla dokumentována souvrství upravující neidentifikované sníženiny. Jejich datace spadá do období budování parku po polovině 19. století. Vždy se jednalo o úpravy provázející budování komunikační sítě. Na severovýchodním svahu pak byl zachycen nad hranicí parcel 763 a 764 cihlový, valeně zaklenutý odpadní kanál. Dle analogií z města Brna jej lze časově přiřadit do období baroka, případně klasicismu. Jako nejzajímavější se jevíly odkryté pozůstatky základového zdiva skarp barokního opevnění v prostoru při bastionu Hlídka 1. V obou případech se jednalo o mohutnou zeď smíšené kamenocihelné konstrukce dosahující šířky 2,50 m. Zdivo bylo spojováno kvalitní bílou vápennou maltou. Jeho lokalizace zcela odpovídá situaci zachycené dobovými plány. Lze tedy konstatovat, že výkopy sítí, pokud pomineme dvojí proražení základů barokního opevnění, nezasáhly žádnou archeologickou situaci.

Obr. 2

Vedoucí výzkumu: David Merta

Resumé

Im Zusammenhang mit der Tiefung der Aushübe für Bewässerungsleitung und öffentliche Beleuchtung bei der Rekonstruktion des Parks NKP Špilberk – III. Etappe fand in dem letzten Quartal des Jahres 2002 eine archäologische Rettungsforschung statt. Alle Aushübe mit der archäologischen Aufsicht erreichten die Lößbodensohle. Die Aushübe verletzten keine Situation, die man dem Mittelalter oder der Neuzeit zuordnen könnte. Nur auf dem nordöstlichen Abhang wurde wahrscheinlich ein Barockkanal aufgenommen. Am interessantesten schienen die freigelegten Überreste des Grundmauerwerkes der Grosse der Barockbefestigung im Raum bei Bastion Hlídka 1 zu sein.